

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36579
Nom	Cinema espanyol clàssic
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	11 - Complementos formatius de caràcter optatiu	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MESTRE PEREZ, ROSANNA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Estudi dels modes de representació al cinema espanyol com a indústria, institució i discurs, tant des d'una perspectiva teòric-analítica com històrica, des del seu començament fins a 1960.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits previs.

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.
- Que els estudiants siguen capaços d'obtenir i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.
- Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.
- Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, signífics, dialògics i opinatius de la comunicació.
- Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

- Conèixer els codis i maneres de representació propis de la comunicació audiovisual.- Identificar la rellevància social cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals.- Dur a terme anàlisi de relats i obres audiovisuals.- Desenvolupar un treball creatiu o d'investigació.- Actualitzar el coneixement dels camps de la comunicació audiovisual.- Analitzar la rellevància de la creativitat de les imatges.- Exposar de forma adequada els resultats de la investigació de manera oral o per mitjans audiovisuals o informàtics.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Qüestions teòriques i epistemològiques. Metodologia per a la història del cinema espanyol

Reflexions al voltant de l'especificitat del cinema espanyol. Formes estètiques pròpies de la cultura espanyola que impregnen el cinema espanyol. Models de cineastes espanyols segons la seua pràctica estètica. Metodologia per a l'anàlisi fílmica.

2. El orígens del cinema a Espanya

L'arribada del cinema a l'Espanya de finals del segle XIX. La societat espanyola en el context internacional de la dècada de 1910. Les transformacions de la indústria i els modes de representació cinematogràfics. La protoindústria fílmica espanyola de la dècada de 1910. Perfil de la producció: temes, gèneres i cineastes.

3. Cinema espanyol narratiu i davantguarda en els anys vint

L'àmbit sociopolític a l'Espanya dels anys vint. Trets discursius cinematogràfics propis de la dècada. La producció cinematogràfica espanyola: intents de consolidació. Realitzadors principals, temes i gèneres. Elements discursius i etapes de les primeres avantguardes cinematogràfiques. Agents de transmissió de l'avantguarda a Espanya.

4. El cinema espanyol de la Segona República

El context sociopolític a l'Espanya dels primers anys trenta. El difícil pas al cinema sonor en la indústria fílmica espanyola. Populisme i adoctrinament al cinema de la Segona República Espanyola. La consolidació industrial: CIFESA i Filmófono.

5. El cinema espanyol de (i durant) la Guerra Civil

La Guerra Civil Espanyola i el seu significat en el context polític internacional. La producció cinematogràfica espanyola durant el període bèl·lic: el cinema anarquista. El cinema dels revoltats contra la República. El cinema afavorit pel govern republicà. El cas de la Hispano Film Produktion.

6. El cinema espanyol durant el franquisme I.

Mecanismes de control de l'estat franquista: censura i doblatge. Reconstrucció de l'aparell cinematogràfic. Creació del NO-DO. Estratègies de protecció del cinema espanyol.

7. El cinema espanyol durant el franquisme II.

Models genèrico-temàtics en el cinema espanyol dels anys quaranta. La productora CIFESA, raons del seu èxit i pervivència. La productora Suevia Films, una nova manera de fer cinema. Propostes alternatives al cinema dominant.

8. El cinema espanyol durant el franquisme III.

La realitat sociopolítica a l'Espanya dels anys cinquanta. Institut d'Investigacions i Experiències Cinematogràfiques (IIEC) i els joves realitzadors. Realisme social en el cinema espanyol. Cinema criminal espanyol i les seues singularitats.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	7,00	0
TOTAL	112,00	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral.

Estudi i anàlisi de casos

AVALUACIÓ

Prova final escrita: 70%

Presentació d'esquemes, resums i textos proposats: 25%

Valoració d'actitud i participació en la dinàmica de classe: 5%

És imprescindible aprovar amb 5 (sobre 10) tant la prova escrita com el treball per a calcular la nota mitjana final.

Els errors d'ortografia, sintaxi i/o expressió escrita puntuaran negativament i poden comportar el suspens de la prova.

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BENET, Vicente J. (2012). El cine español. Una historia cultural. Barcelona, Paidós.
- BENET, Vicente y SÁNCHEZ-BIOSCA, Vicente (2013). La españolada en el cine, Ser españoles: imaginarios nacionalistas del siglo XX. Barcelona, RBA. Pp. 560-591
- CAPARRÓS LERA, José M^a (1981). Arte y política en el cine de la República (1931-1939). Barcelona, Ediciones Universitat de Barcelona.
- CASTRO DE PAZ, José Luis (2002). Un cinema herido. Los turbios años cuarenta en el cine español (1939-1950). Barcelona, Paidós.
- DEL REY REGUILLO, Antonia (2009). «Sobre remakes ejemplares y charlotadas avant la lettre en el cine primitivo español», Secuencias. Revista de Historia del Cine, nº 29, pp. 32-48.
- DEL REY REGUILLO, Antonia (2005). Los borrosos años diez. Crónica de un cine ignorado. Liceus-Excellence. 2005. www.liceus.com
- FANÉS, Félix (1989). El cas Cifesa: vint anys de cine espanyol (1932-1951). Valencia, Filmoteca de la Generalitat Valenciana.
- HEREDERO, Carlos F. (1993). Las huellas del tiempo. Cine español 1951-1961. Valencia, Filmoteca de la Generalitat Valenciana (IVAECM).
- SÁNCHEZ BIOSCA, Vicente (2006). Cine y Guerra Civil. Del mito a la memoria. Madrid, Alianza.
- SÁNCHEZ-BISOCA, Vicente y TRANCHE, Rafael r. (2018). NO-DO: el tiempo y la memoria. Madrid, Cátedra.
- TALENS, Jenaro (2011). El ojo tachado, Madrid, Cátedra.
- ZUNZUNEGUI, Santos (2002). Historias de España. De qué hablamos cuando hablamos de cine español. Valencia, IVAC.

Complementàries

- -BESAS, Peter (1986). Behind the Spanish Lens. Spanish Cinema under Fascism and Democracy. Denver, Arden Press, Inc..
- BORAU, José Luis (dir.) (1998). Diccionario del cine español. Madrid, Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España/Alianza Editorial.
- CASTRO DE PAZ, José Luis y CERDÁN, Josetxo (coords.) (2005). Suevia Films Cesáreo González. Treinta años de cine español. Xunta de Galicia / Filmoteca Española.
- FERNÁNDEZ COLORADO, Luis y COUTO CANTERO, Pilar (2001). La herida de las sombras. El cine español en los años cuarenta. Madrid, Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España / Asociación Española de Historiadores del Cine.
- GARCÍA DE DUEÑAS, Jesús (2001). Los estudios cinematográficos españoles. Madrid, Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España.
- GARCÍA MAROTO, Eduardo (1988). Aventuras y desventuras del cine español, Barcelona, Plaza y Janés.
- RODRÍGUEZ RODRÍGUEZ, Julián (2019). El lenguaje sonoro de José Val del Omar. Estética y estructura. Tesis doctoral.
- ROMAGUERA i RAMIÓ, Joaquim et al. (coords.) (1991). Las vanguardias artísticas en la historia del cine español. Actas del III Congreso de la AEHC, San Sebastián. Filmoteca Vasca.
- PÉREZ PERUCHA, Julio (1997). Antología crítica del cine español. 1905-1995. Madrid, Cátedra.
- VV. AA. (1993). El paso de mudo al sonoro en el cine español. Actas del IV Congreso de la AEHC. Madrid, Ed. Complutense, tomo I.